

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3MCdo/13/2012
Identifikačné číslo spisu:	4307209233
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4307209233.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu LEV, s.r.o. so sídlom v Leviciach, ul. ČSA č. 20, IČO: 31 641 741, proti žalovaným 1/ N. Y., bývajúcemu v B., zastúpenému advokátskou kanceláriou ADVISORY LAW OFFICE - Dr. Gajdoš, s.r.o. so sídlom v Leviciach, SNP č. 2130/56, IČO: 36 863 645 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad č. 4, IČO: 00 151 700, zastúpenému Mgr. Marcelom Drgonom, advokátom so sídlom v Bratislave, Jesenského č. 2, 3/ ALMONEDA, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Zámocká č. 30, IČO: 35 689 889, zastúpenému advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Astrová č. 2/A, IČO: 36 860 581, o určenie neplatnosti dražby, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7 C 139/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Levice z 11. júna 2010 č.k. 7 C 139/2007-314 a rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. júna 2011 sp. zn. 5 Co 213/2010, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a .

Žalobca je povinný v lehote 3 dní zaplatiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní žalovanému 1/ v sume 79,58 € na účet advokátskej kancelárie ADVISORY LAW OFFICE - Dr. Gajdoš, s.r.o. so sídlom v Leviciach, SNP č. 2130/56, IČO: 36 863 645, žalovanému 2/ v sume 66,32 € k rukám Mgr. Marcela Drgona, advokáta so sídlom v Bratislave, Jesenského č. 2, žalovanému 3/ v sume 79,58 € na účet advokátskej kancelárie BAJO LEGAL, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Astrová č. 2/A, IČO: 36 860 581.

Odôvodnenie

Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že dobrovoľná dražba osvedčená notárskou zápisnicou spísanou notárkou JUDr. Martou Pavlovičovou pod č. N 314/2007, Nz 16603/2007, NCRls 18658/2007 z 3. augusta 2007, vykonaná dňa 3. augusta 2007 o 13:00 hod. dražiteľom ALMONEDA, s.r.o., ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vedené v katastri nehnuteľností Správy katastra v Leviciach, katastrálne územie Levice na liste vlastníctva č. XXXX, parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape pod č. XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere X XXX m² a stavba na parcele č. XXXX - hotelové

zariadenie Lev pod súp. č. XXX, je neplatná.

Okresný súd Levice rozsudkom z 11. júna 2010 č.k. 7 C 139/2007-314 žalobu zamietol. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti dražby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. s poukazom na to, že žalobca neuviedol ako účastníka (na strane žalovaných) aj terajšieho vlastníka nehnuteľností spoločnosť SEPAR, s.r.o., t. j. nadobúdateľa predmetu dražby. Ak terajší vlastníka nehnuteľností nie je účastníkom súdneho konania, nemôže žalobca dosiahnuť reparáciu vlastníckych vzťahov k vydraženým nehnuteľnostiam; súd svojím rozhodnutím nemôže odňať už nadobudnuté právo osobe, ktorá nie je účastníkom konania, pretože účinky rozsúdenej veci sa vzťahujú iba na účastníkov (§ 159 ods. 2 prvá časť vety O.s.p.).

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre rozsudkom z 29. júna 2011 sp. zn. 5 Co 213/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti dražby. Poukázal na § 21 ods. 3 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z.z.“), z ktorého vyplýva, že v prípade určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby nejde o určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. a o určenie, či tu právo je alebo nie je, ktorú možno podať, ak je na tom naliehavý právny záujem. Neplatnosť dobrovoľnej dražby môže súd určiť len v samostatnom konaní o určení neplatnosti dražby v zmysle § 21 ods. 2, 3 uvedeného zákona. Žalobca spĺňa podmienku naliehavého právneho záujmu tým, že ako pôvodný vlastníka veci, ktorá bola predmetom dražby, je dotknutý dražbou. Za správny považoval záver súdu prvého stupňa o nesprávne určenom okruhu pasívne legitimovaných subjektov, z ktorého dôvodu súd prvého stupňa správne žalobu zamietol.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti obom rozsudkom súdov nižších stupňov. Uviedol, že týmito rozsudkami bol porušený zákon. Poukázal na to, že zákon č. 527/2002 Z.z. v znení platnom do 31. decembra 2007 nevymedzoval okruh účastníkov konania o neplatnosť dražby. K vymedzeniu účastníkov tohto konania došlo až po podaní žaloby novelou (zákon č. 568/2007 Z.z.) účinnou od 1. januára 2008 tak, že § 21 ods. 4 zákona 527/2002 Z.z. obsahoval presne vymedzený okruh účastníkov konania o neplatnosť dražby. V čase podania žaloby teda žalobca riešil okruh účastníkov na strane žalovaných tak, že označil - vydražiteľa (žalovaný 1/), navrhovateľa dražby (žalovaný 2/) a dražobníka (žalovaný 3/). Proti vlastníkovi, ktorý nadobudol vydraženú nehnuteľnosť od vydražiteľa podal žalobca osobitnú žalobu o určenie vlastníctva vedenú na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 9 C 197/2007. V priebehu konania na súde prvého stupňa došlo k zmene právnej úpravy, ktorá však vzhľadom na prechodné ustanovenia na predmet konania nemala dopad a vydražiteľ kúpnu zmluvou previedol vydražené nehnuteľnosti na spoločnosť SEPAR, s.r.o., ktorá nie je sukcesorom navrhovateľa dražby, dražobníka, ani vydražiteľa. Ak v priebehu súdneho konania tento subjekt nadobudol vydražené nehnuteľnosti do vlastníctva, nebol dražbou priamo dotknutý, pretože nebol jej účastníkom. Ani z novej úpravy (§ 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z.z. v znení zákona č. 568/2007 Z.z. účinné od 1. januára 2008) nevyplýva, že účastníkom konania o neplatnosť dobrovoľnej dražby je aj právny nástupca vydražiteľa. Rozhodnutia vo veci konajúcich súdov spočívajú v podstate na právnom názore, že podľa § 91 ods. 2 O.s.p. účastníkom súdneho konania o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby by mala byť aj osoba, ktorá vydražené nehnuteľnosti nadobudla kúpnu zmluvou od vydražiteľa počas súdneho konania, pretože je dotknutou osobou podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. v znení zákona č. 477/2008 Z.z. účinného od 1. januára 2009. Tým, že súdy nesprávne ustálili okruh účastníkov konania, vec nesprávne právne posúdili, keď žalobu zamietli a týmto postupom žalobcovi odňali možnosť konať pred súdom. Z uvedených dôvodov žiadal rozsudky súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný 1/ vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Napriek tomu, že pôvodná právna úprava zákona č. 527/2002 Z.z. priamo neoznačovala osoby, ktoré sú účastníkmi konania, podľa názoru žalovaného 1/ aj postupom podľa § 36a zákona č. 527/2002 Z.z. bol okruh účastníkov konania v zmysle novej právnej úpravy jasne vymedzený. Bolo preto povinnosťou žalobcu pri takto vymedzenom okruhu účastníkov postupovať aj pri uplatňovaní svojich práv. Pokiaľ

žalobca neoznačil právneho nástupcu vydražiteľa ako osobu pasívne vecne legitimovanú napriek tomu, že je osobou dotknutou na svojich právach, súdy správne žalobu zamietli. Opačným postupom by totiž súdy právneho nástupcu vydražiteľa vystavili do právnej neistoty, kedy by jeho vlastnícke postavenie záviselo od výsledku sporu, ktorý nemohol ovplyvniť, a to napriek tomu, že pri nadobúdaní vlastníctva bol dobromyseľný.

Žalovaný 2/ navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť. Nesúhlasil s názorom generálneho prokurátora, že nemôže byť na závalu žalobcu, že v konaní neoznačil všetkých žalovaných, ktorých sa toto konanie týkalo. Tvrdenie generálneho prokurátora o tom, že ďalší vlastník vydraženej veci v rade po vydražiteľovi nie je rozhodnutím o (ne) platnosti dražby dotknutý je nesprávne, nakoľko rozhodnutím o neplatnosti dražby je priamo ovplyvnené jeho vlastnícke právo k vydraženej veci.

K mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora sa vyjadril aj žalovaný 3/, ktorý nesúhlasil s jeho názorom, že nesprávnym ustálením okruhu účastníkov konania súdmi došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Keďže žalobca neoznačil právneho nástupcu vydražiteľa ako osobu pasívne vecne legitimovanú napriek tomu, že je osobou dotknutou na svojich právach, došlo zo strany súdov oboch stupňov k správne právnemu posúdeniu veci, pokiaľ bola žaloba zamietnutá, preto navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania a výkladu ustanovení § 243e až § 243j O.s.p. v otázke procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania. Na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 20. októbra 2015, bolo prijaté spoločné zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť“.

Predmetné stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, vychádza z názoru, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči všeobecne rešpektovanej zásade „nech si každý chráni svoje práva“. Táto zásada zdôrazňuje procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyúsťajúca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané v § 243e až § 243j O.s.p.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal na podklade spisu, či žalobca napadol rozsudok odvolacieho súdu dovolaním. Po zistení, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nepodal, najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako procesné neprípustné (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (viď § 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V danom prípade dal podnet na mimoriadne dovolanie žalobca. Žalovaní 1/, 2/, 3/ v konaní o mimoriadnom dovolaní si uplatnili náhradu trov tohto konania, ktoré vyčíslili podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení do 30. júna 2013 (ďalej len „vyhláška“). Dovolací súd v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. priznal jednotlivým žalovaným náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní spočívajúcu v odmene advokáta na nasledovné úkony právnej služby: žalovanému 1/ za 1 úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu zo 14. septembra 2012 (§ 14 ods. 1 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) vo výške 58,69 €, čo spolu s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,63 € a DPH vo výške 13,26 € predstavuje spolu 79,58 €, žalovanému 2/ náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval už pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu z 21. augusta 2012 (§ 14 ods. 1 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) vo výške 58,69 €, čo spolu s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,63 €, predstavuje celkom 66,32 €, žalovanému 3/ náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval už pred súdmi nižších stupňov) tiež za 1 úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu z 21. augusta 2012 v rovnakej výške ako žalovanému 1/, t.j. 79,58 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.